Co-funded by the European Union

PŘÍRUČKA PRO UČITELE

SIGN TALES

Projekt Erasmus+ 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Obsah

1. 1. Úvod

2. 2. Tvorba upravených textů a videí

3. 3. Tvorba slovníčku a práce se slovní zásobou

4. 4. Osvědčené postupy: co dělat a čemu se vyhnout

5. 5. Pokyny k využití materiálů WP2 a WP3 v procesu vzdělávání

6. 6. Závěr

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

ÚVOD

Příručka pro učitele Sign Tales vznikla jako praktický zdroj, který se opírá o pedagogické principy. Je určen pro učitele, vzdělavatele a odborníky na podporu učení, kteří pracují s různorodými skupinami žáků, včetně neslyšících žáků, začínajících čtenářů a žáků s dalšími komunikačními potřebami. Jejím cílem je pomoci učitelům začlenit materiály Sign Tales – adaptované texty, videa v mezinárodním znakovém systému (IS), slovní zásobu a komplexní výukové nástroje – do každodenní výuky strukturovaným, smysluplným a přístupným způsobem.

Základem projektu Sign Tales je podporovat inkluzivní gramotnost, vizuální učení a víceúrovňovou komunikaci. Materiály vytvořené v rámci projektu umožňují žákům poznávat evropské literární dědictví prostřednictvím psané angličtiny, IS a bohaté vizuální podpory. Tato příručka nabízí učitelům jasné pedagogické zásady, praktické strategie a ověřené postupy pro efektivní využití těchto zdrojů pro různé věkové skupiny, na různých úrovních kompetencí a v odlišných vzdělávacích prostředích.

Příručka pomáhá učitelům porozumět nejen tomu, co materiály Sign Tales obsahují, ale také jak a proč je lze využít k podpoře učení. Shrnuje výsledky rozsáhlé práce odborníků na lingvistiku, znakové jazyky, aplikaci ve vzdělávání. Jedná se o zjednodušené literární texty ve třech vzdělávacích úrovních, videa ve znakovém jazyce, která jsou upravená pro různé skupiny žáků, strukturovaný slovníček (283 pojmů) a široká škála vizuálních a jazykových podpůrných prvků. Příručka vysvětluje, jak tyto součásti společně vytvářejí respektující prostředí pro potřeby neslyšících žáků a podporuje inkluzivní výuku všech žáků.

Hlavním prvkem přístupu Sign Tales je adaptace ve třech úrovních, díky níž lze každý text a video využívat u žáků v různých fázích jazykového vývoje.

Materiály úrovně 1 podporují počáteční gramotnost a základní slovní zásobu; úroveň 2 přináší složitější vyprávěcí struktury a komunikační funkce; úroveň 3 zachovává bohatší literární obsah a podporuje pokročilé porozumění.

Učitelé mohou úrovně flexibilně vybírat podle potřeb žáků nebo je kombinovat a postupně tak rozvíjet jejich dovednosti. Příručka podrobně vysvětluje, jak byla na jednotlivých úrovních uplatněna jazyková zjednodušení, výběr slovní zásoby a vizuální podpora, aby učitelé porozuměli pedagogickým důvodům pro adaptaci a mohli podobné strategie využívat ve vlastní výuce.

Stejně důležitou součástí je znakový jazyk, který žákům zpřístupňuje příběhy prostřednictvím mezinárodního znakového systému (IS) a národních znakových jazyků (NZJ). Videa byla vytvořena podle přísných standardů, včetně řízeného tempa znakování, jasného vizuálního kontrastu, vložených titulků a integrovaných ilustrací.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Nejde pouze o technická rozhodnutí; jsou to zásadní prvky vzdělávacího modelu, který podporuje porozumění, snižuje kognitivní zátěž a umožňuje neslyšícím žákům pracovat s literárním obsahem za rovných podmínek se slyšícími spolužáky.

Příručka vysvětluje, jak využívat videa před čtením, během něj i po něm, jak je kombinovat s procvičováním slovní zásoby a jak připravovat hodiny podporující aktivní znakování, vyprávění příběhů a komplexního vyjadřování.

Slovníček a videa se slovní zásobou jsou další klíčovou součástí vzdělávacího systému Sign Tales. Učitelům poskytují tematicky uspořádaný zdroj slovní zásoby přizpůsobený psané angličtině i IS. Příručka popisuje, jak slovníček využít k aktivaci dosavadních znalostí, podpoře porozumění při čtení, upevňování učiva opakováním a samostatnému poznávání slovní zásoby. Nabízí také metodická doporučení pro začlenění práce se slovní zásobou do komunikačních činností, vizuálních úkolů a spolupráce.

V příručce učitelé najdou doporučení osvědčených postupů, přehled toho, co dělat a čemu se vyhnout i poznatky z ověřování ve třídách. Mezi účinné strategie patří návaznost na již osvojenou slovní zásobu, práce s krátkými úseky videa, spolupráce mezi žáky a kombinování znaků, textů a obrázků. Příručka zároveň upozorňuje na časté chyby, například zahlcení žáků informacemi, soustředění pouze na memorování nebo přehlížení kulturní a jazykové rozmanitosti uživatelů znakových jazyků. Cílem je pomoci učitelům vytvářet prostředí, v němž se žáci cítí jistě, mají podporu a jsou motivováni pracovat s psaným i znakovaným obsahem.

Materiály Sign Tales jsou záměrně flexibilní a přizpůsobitelné. Lze je využít ve výuce jazyků, při rozvoji gramotnosti, výuce národních znakových jazyků, hodinách angličtiny, interkulturním vzdělávání i v inkluzivním prostředí. Učitelé je mohou začlenit do stávajících osnov, využít jako doplňkové zdroje nebo k těmto příběhům a slovní zásoby vytvořit celé výukové celky. Příručka poskytuje pedagogický základ pro tato rozhodnutí a nabízí konkrétní možnosti využití Sign Tales v různých vzdělávacích situacích.

Tato příručka zve učitele, aby hledali nové způsoby, jak zpřístupnit literaturu, jazyk a vyprávění všem žákům. Podporuje vícejazyčnou komunikaci, rozvoj jazykového bohatství znakových jazyků a vytváření prostředí, v němž mají své místo vizuální učení, tvořivost a kulturní rozmanitost. Promyšleným využíváním materiálů Sign Tales mohou učitelé inkluzivním, poutavým a smysluplným způsobem rozvíjet gramotnost, komunikační dovednosti i schopnost vyprávět příběhy.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Tvorba upravených textů a videí

Úvod

Italský tým vytvořil metodiku adaptace literárních textů a videí ve znakovém jazyce tak, aby byly přístupné žákům s různým jazykovým a vzdělávacím zázemím, se zvláštním důrazem na neslyšící žáky.

Cílem projektu Sign Tales je vytvořit vícejazyčnou literární antologii, která podporuje učení psané angličtiny a IS a současně posiluje inkluzi ve vzdělávání. Proces adaptace byl navržen tak, aby každý žák bez ohledu na věk, jazykové kompetence či sluchové znevýhodnění mohl poznávat a užívat si významné evropské literární dědictví.

Adaptační proces se vztahoval na vybraná literární díla, folklorní příběhy a pohádky, které jsou součástí společné evropské kulturní tradice.

. Postup adaptace krok za krokem

1. Původní text

Vyberte příběh se vzdělávací a kulturní hodnotou.

2. Analýza

Analyzujte slovní zásobu, složitost vět, kulturní odkazy, postavy a strukturu vyprávění.

3. Slovní zásoba

Vyberte klíčovou slovní zásobu a uspořádejte ji do tematických kategorií.

4. Tři úrovně

Přizpůsobte obsah úrovním 1, 2 a 3 podle potřeb žáků.

5. Videa v IS

Vytvořte adaptace ve znakovém jazyce a přístupné komplexní materiály.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

1. ***Výběr původního textu***

Prvním krokem byl výběr literárních textů s obecně platnou vzdělávací a kulturní hodnotou. Příběhy byly vybírány podle těchto kritérií:

- Význam pro evropské kulturní dědictví.
- Vzdělávací přínos pro děti a mladé lidi.
- Možnost vizuálního vyprávění.
- Vhodnost pro adaptaci do zjednodušené angličtiny a IS.

2. ***Analýza jazykové náročnosti***

Každý původní text byl analyzován s cílem určit:

- Náročnost slovní zásoby.
- Složitost větné struktury.
- Kulturní odkazy.
- Strukturu vyprávění.
- Postavy, prostředí a klíčové události.

Tato analýza týmu umožnila určit, které prvky je třeba zjednodušit, zachovat nebo rozšířit podle cílové vzdělávací úrovně.

3. ***Určení slovní zásoby***

Klíčová slovní zásoba byla vybrána z každého textu a uspořádána do tematických kategorií.

<u>Kategorie slovní zásoby – úroveň 1</u>

- Barvy
- Čísla
- Zvířata
- Jídlo
- Členové rodiny

<u>Kategorie slovní zásoby – úroveň 2</u>

- Emoce
- Otázky s tázacími zájmeny (kdo, co, kde, kdy, proč)
- Povolání
- Místa
- Počasí
- Nástroje a předměty

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Kategorie slovní zásoby – úroveň 3

- Země, státy
- Přídavná jména
- Abstraktní pojmy
- Popisný jazyk
- Pokročilejší tematická slovní zásoba
-

Ke každé položce slovní zásoby byly vytvořeny definice, vysvětlení a vizuální podpora.

4. ***Adaptace do tří vzdělávacích úrovní***

Texty byly následně upraveny do tří úrovní, které odpovídají různým stupňům vzdělávání.

ÚROVEŇ 1	ÚROVEŇ 2	ÚROVEŇ 3
• Velmi krátké věty • Jedna myšlenka v každé větě • Časté opakování • Konkrétní slovní zásoba • Výrazná vizuální podpora	• Krátké, ale navazující věty • Emoce a motivace • Otázky s tázacími zájmeny • Rozmanitější slovní zásoba • Podrobnější popisy	• Delší a složitější věty • Bohatší slovní zásoba • Kulturní odkazy • Jemněji odstíněné emoce • Zachovaný literární styl
Pro začínající studenty jazyků	Pro rozšíření porozumění	Pro pokročilé čtenáře

Adaptace úrovně 1 (předškolní vzdělávání)

Cílová skupina

- Děti v předškolním vzdělávání a začátečníci v učení jazyka.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Cíle

- Rozvíjet základní gramotnost.
- Představit jednoduchou anglickou slovní zásobu.
- Podporovat vizuální učení.
- Usnadnit porozumění opakováním a jasnou strukturou příběhu.

Principy adaptace

- Velmi krátké věty.
- Jedna myšlenka v každé větě.
- Časté opakování klíčových slov.
- Konkrétní slovní zásoba.
- Výrazná vizuální podpora.
- Omezený počet postav a událostí.

Typické rysy

- Jednoduchá struktura podmět–přísudek–předmět.
- Zaměření na slovní zásobu: barvy, zvířata, jídlo, čísla a členy rodiny.
- Minimální využití popisného jazyka.

Adaptace úrovně 2 (základní škola)

Cílová skupina

- Žáci základních škol.

Cíle

- Rozšířit znalost slovní zásoby.
- Zlepšit porozumění čtenému textu.
- Představit složitější posloupnosti vyprávění.

Principy adaptace

- Krátké, ale navazující věty.
- Začlenění emocí a motivací k jednání postav.
- Rozmanitější slovní zásoba.
- Používání otázek s tázacími zájmeny.
- Podrobnější popisy míst a postav.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Typické rysy

- Jednoduché dialogy.
- Vztahy příčiny a následku.
- Začlenění slovní zásoby: povolání, míst, počasí a nástrojů.
- Rozvinutější struktura příběhu.

Adaptace úrovně 3 (střední škola)

Cílová skupina

- Žáci středních škol.

Cíle

- Rozvíjet pokročilé čtenářské dovednosti.
- Posilovat kritické myšlení.
- Zachovat větší část původního literárního obsahu.

Principy adaptace

- Pokročilejší slovní zásoba.
- Delší a složitější věty.
- Zahrnutí kulturních a historických odkazů, pokud jsou relevantní.
- Bohatší popisy a podrobnosti vyprávění.

Typické rysy

- Širší škála přídavných jmen.
- Odkazy na země a kultury.
- Jemněji odstíněné emoce a motivace k jednání postav.
- Zachování literárního stylu, kde je to možné.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Adaptace videí do IS

Součástí projektu Sign Tales byla také tvorba videí ve znakovém jazyce, která mají zajistit dostupnost obsahu pro neslyšící žáky.

Adaptace videí vycházela ze stejné struktury jako adaptace psaných textů- tři úrovně.

LEVEL 1

- Pomalé tempo znakování
- Velký prostor pro vizuální podporu
- Základní slovní zásoba
- Časté opakování
- Emoční výraz obličeje

LEVEL 2

- Mírné tempo znakování
- Podrobnější vyprávění
- Střídání rolí
- Bohatší slovní zásoba
- Základní vedení dialogu

LEVEL 3

- Přirozené tempo znakování
- Bohatší slovní zásoba
- Pokročilá strategie dialogu
- Složitější vyprávění
- Literární a kulturní kontext

Adaptace do znakového jazyka – úroveň 1

Charakteristiky

- Pomalé tempo znakování.
- Výrazná vizuální komunikace.
- Jasně vymezený a velký prostor pro znakování.
- Základní slovní zásoba.
- Časté opakování.
- Výrazná mimika a techniky vizuálního vyprávění.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Cíle

- Usnadnit porozumění mladším žákům.
- Podpořit osvojování slovní zásoby.
- Minimalizovat kognitivní zátěž.

Adaptace do znakového jazyka – úroveň 2

Charakteristiky

- Střední tempo znakování.
- Rozšířená slovní zásoba.
- Podrobnější vyprávěcí sekvence.
- Zavedení střídání rolí a základních strategií vedení dialogu.
- Rozmanitější využití gramatických struktur.

Cíle

- Posílit porozumění jazyku.
- Podporovat rozvoj vyprávění.
- Rozšiřovat jazykové kompetence.
- Pokročilé používání prostředků pro členění a návaznost projevu.

Adaptace do znakového jazyka – úroveň 3

Charakteristiky

- Přirozené tempo znakování.
- Bohatší a specializovanější slovní zásoba.
- Podrobnější vysvětlení a popisy.
- Pokročilé používání prostředků pro členění a návaznost projevu.
- Složitější struktury vyprávění.
- Zachování kulturních a literárních kontextů.

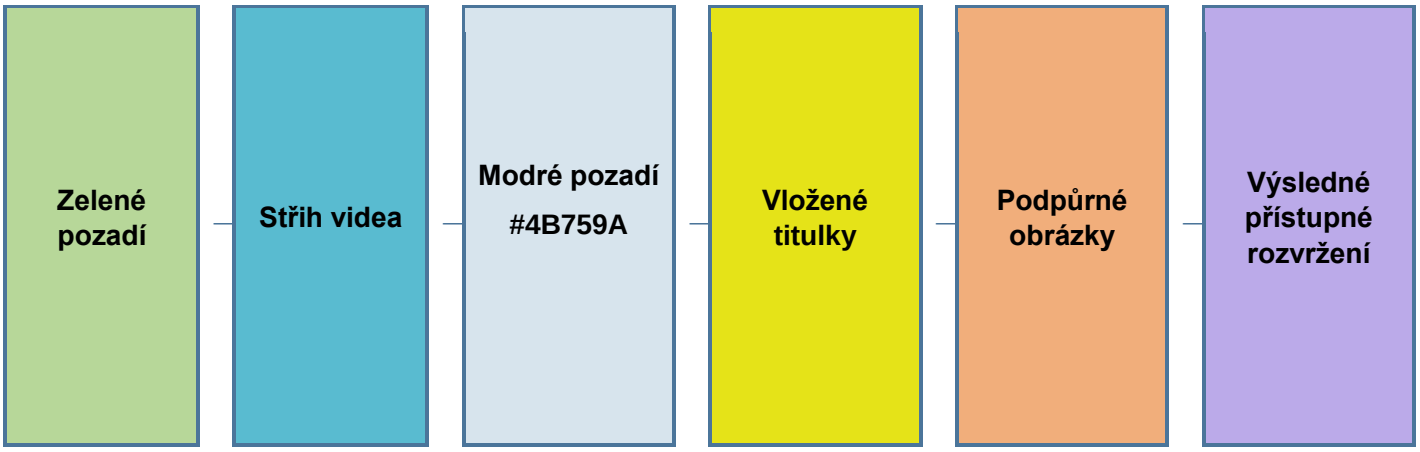
Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Cíle

- Podporovat pokročilé čtenářskou gramotnost.
- Podporovat hlubší porozumění literárním textům.
- Rozvíjet pokročilejší kompetence ve znakovém jazyce.

Technické požadavky na uživatelskou dostupnost při tvorbě videí

Postup tvorby videa

Klíčové prvky dostupnosti: černé oblečení s dlouhými rukávy, vysoký vizuální kontrast, kontrolované tempo znakování, stále viditelné titulky a obrázky synchronizované s příběhem.

Aby byla zajištěna vysoká úroveň dostupnosti, jednotnosti a vzdělávací kvality všech videí Sign Tales, vytvořil italský tým konkrétní technické pokyny pro natáčení, střih a finální zpracování videí ve znakovém jazyce.

Prostředí pro natáčení

Všechny záznamy ve znakovém jazyce se musí natáčet před zeleným pozadím. To umožňuje při střihu odstranit původní pozadí a nahradit je jednotným vizuálním prostředím ve všech videích projektu.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Použití zeleného pozadí má několik výhod:

- Jednotná vizuální prezentace ve všech partnerských zemích.
- Lepší viditelnost znakující osoby.
- Větší flexibilita při střihu.
- Možnost začlenit obrázky a vizuální podporu související s příběhem.

Barva pozadí

Po úpravě musí mít výsledné video modré pozadí (#4B759A). Tato barva byla vybrána v souladu se zásadami přístupnosti, protože poskytuje:

- Příjemný zážitek při delším sledování.
- Dobrý vizuální kontrast s oblečením znakující osoby.
- Menší únavu očí.
- Lepší dostupnost pro osoby se zrakovými problémy.

Projekt vyžaduje, aby osoby znakující nosily jednoduché černé oblečení s dlouhými rukávy. Vzniká tak zřetelný kontrast mezi rukama, pohyby těla a modrým pozadím, což výrazně zlepšuje viditelnost znaků i nemanuálních prvků, například mimiky.

Zvolené modré pozadí je dostatečně tmavé, aby nerušilo pozornost, a zároveň se odlišuje od černého oblečení. Zajišťuje tak dobrou čitelnost pro neslyšící i zrakově postižené uživatele.

Vložené titulky

Při střihu musí být titulky trvale vloženy přímo do videa; nelze se spoléhat na automaticky generované titulky platforem pro sdílení videí.

Proč vkládat titulky?

Vzdělávací přístup

Projekt Sign Tales podporuje souběžný rozvoj:

- Gramotnosti v psané angličtině.
- Porozumění znakovému jazyku.

Obě formy proto musí být ve videu vždy viditelné a vzájemně synchronizované.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Kvalita a přesnost

Automaticky generované titulky často obsahují chyby a nesrovnalosti. Ty mohou negativně ovlivnit výsledky učení a vést k nesprávnému pochopení psaného textu nebo znakovaného obsahu.

Předcházení chybám

Videoplatformy mohou nesprávně určit používaný jazyk a automaticky vytvořit nevhodné překlady nebo titulky. To může vyvolat zmatek ohledně znakového jazyka ve videu a snížit vzdělávací hodnotu materiálu.

Vzhled titulků

Pro maximální dostupnost musí titulky dodržovat jednotný vizuální formát:

- Barva pozadí: černá (#000000)
- Barva textu: žlutá (#DFDD28)
- Písmo: Verdana

Příklad výsledného rozvržení videa

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Proč Verdana?

Písmo Verdana bylo vybráno, protože:

- Na digitálních obrazovkách se velmi dobře čte.
- Jednotlivá písmena lze snadno rozlišit.
- Vyhovuje uživatelům s dyslexií a obtížemi při čtení.
- Zůstává čitelné i při menší velikosti.

Žlutý text na černém pozadí vytváří výrazný kontrast a zlepšuje čitelnost pro osoby se slabším zrakem a dalšími zrakovými omezeními.

Použití podpůrných obrázků

Do videa by měly být podle potřeby začleněny vzdělávací obrázky související s příběhem.
Plní několik funkcí:

- Posilují porozumění příběhu.
- Podporují učení slovní zásoby.
- Poskytují vizuální kontext abstraktním pojmům.
- Pomáhají žákům, kteří mají potíže propojit znakový jazyk s psaným textem.

Vizuální podpora je zvlášť důležitá pro:

- Malé děti.
- Začínající čtenáře.
- Neslyšící žáky, kteří si osvojují psanou angličtinu.
- Žáky s opožděným vývojem jazyka nebo kognitivními obtížemi.
- Uživatele s dalšími komunikačními potřebami.

Obrázky mají přímo odpovídat obsahu vyprávění a být synchronizovány se znakovou i psanou informací.

Dostupnost pro různé skupiny žáků

Model videí Sign Tales byl navržen podle principů univerzálního designu pro učení (UDL) a vícesložkové přístupnosti.

Každé video kombinuje:

- Znakový jazyk
- Psané titulky
- Ilustrace
- Dostupné barevné kontrasty
- Tempo znakování přizpůsobené cílové skupině

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Tento komplexní přístup umožňuje žákům různého věku, jazykových kompetencí a vzdělávacího zázemí přistupovat ke stejnému obsahu prostřednictvím více kanálů.

Role neslyšících překladatelů a znakujících osob

Překlady a adaptace do znakového jazyka by měli, kdykoli je to možné, provádět neslyšící odborníci.

Neslyšící uživatelé znakového jazyka, pro které je tento jazyk mateřský, přinášejí:

- Přirozené a autentické používání znakového jazyka.
- Vhodnou kulturní a jazykovou adaptaci.
- Jasné strategie vizuální komunikace.
- Lepší porozumění potřebám komunity neslyšících.

Jejich odbornost zajišťuje, že výsledná videa respektují jazykovou strukturu a vizuální povahu znakových jazyků a zároveň zůstávají srozumitelná žákům na různých úrovních.

Cílem je vytvořit plně přístupný vzdělávací zdroj srozumitelný dětem, mladým lidem i dospělým, včetně neslyšících žáků, uživatelů znakového jazyka, osob s obtížemi při čtení a lidí se zrakovým postižením.

Obrázek č.1

(zelené pozadí) → (barva pozadí)

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Obrázek č.2

Obrázek č.3

Obrázek č.1. Uspořádání pro natáčení před zeleným pozadím.

Obrázek č.2. Střih videa znázorňuje nahrazení pozadí a začlenění obrázků.

Obrázek č.3. Výsledné rozvržení videa se znakující osobou, vloženými titulky a podpůrnými ilustracemi. Prvky přístupnosti: modré pozadí (#4B759A), černé oblečení a vysoce kontrastní titulky (žlutý text na černém pozadí

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Závěr

Italská metodika adaptace kombinuje jazykové zjednodušení, postupné budování slovní zásoby a vizuální přístupnost a vytváří tak inkluzivní vzdělávací zdroje pro neslyšící i slyšící žáky. Díky modelu adaptace ve třech úrovních jsou psané anglické texty i videa v IS přístupné žákům různého věku, vzdělávacího zázemí a jazykových kompetencí. Naplňují tak hlavní cíl projektu Sign Tales: zpřístupnit evropské literární dědictví všem žákům.

Vytvoření slovníčku a používání terminologie

Jak vznikl slovníček

Tento slovníček byl vytvořen na podporu výuky angličtiny a mezinárodního znakového jazyka (IS) v inkluzivním vzdělávacím prostředí. Je určen především neslyšícím studentům a vznikl v rámci projektu European Sign Tales. Tento projekt vychází z tradičních příběhů šesti partnerských zemí. Texty jsou k dispozici v angličtině a jsou doplněny videi v mezinárodním znakovém jazyce, což zajišťuje vícesložkový přístup k obsahu.

Slovní zásoba obsažená ve slovníčku pochází přímo z těchto textů, což zaručuje její zasazení do kontextu a je relevantní pro proces učení.

V počáteční fázi byla jako východisko využita úroveň A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR). Cílem bylo zaměřit se na počáteční fázi výuky angličtiny a mezinárodního znakového jazyka. Výběr slovní zásoby odpovídá lexikálnímu obsahu stanovenému pro tuto úroveň.

Na základě tohoto přístupu bylo vybráno 283 slov. Ta byla uspořádána do významových kategorií, které odrážejí běžným tématickým okruhům odpovídajícím úrovni A1.

Zvolená témata a počty slov v jednotlivých kategoriích jsou následující:

Barvy 11 slov	**Čísla** 12 slov	**Zvířata** 17 slov	**Jídlo** 21 slov
Rodina 25 slov	**Emoce** 15 slov	**? Otázky s tázacími zájmeny** 7 slov	**Povolání** 18 slov
Místa 20 slov	**Počasí** 6 slov	**Nástroje** 5 slov	**Země, státy** Číslo nebylo uvedeno
Aa Přídavná jména 44 slov	**Abstraktní pojmy** 13 slov	**Slovesa** 29 slov	**Časové výrazy** 14 slov
Zdraví 8 slov	**Rostliny** 5 slov	**+ Zdraví** 3 slova	

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Výběr slovní zásoby vycházel z několika důležitých pedagogických kritérií: četnosti používání v každodenním jazyce, komunikační relevance v běžných situacích vhodných pro začátečníky, odpovídající úrovně A1, výskytu v projektových textech a přístupnosti v IS.

Toto rozdělení je flexibilní a kategorie se vzájemně nevylučují. Slova v projektových textech mohou podle kontextu patřit do více významových nebo gramatických kategorií.

Slovo HOME může fungovat jako podstatné jméno (Lesy byly jeho DOMOVEM) i jako příslovce (Šel DOMŮ).

Slovo LOVE může fungovat jako sloveso (MILUJE čtení příběhů) i jako podstatné jméno (jeho LÁSKA k Barbaře).

Slovo DREAM může být podstatným jménem (krásný SEN) i slovesem (SNIL jsem o zelených řekách).

To je zvlášť patrné u slov, která mohou fungovat jako přídavná jména nebo výrazy související se zdravím či emocemi. Platí to také pro časové výrazy, které mohou fungovat jako číslovky nebo přídavná jména. Tato vlastnost odráží skutečné používání jazyka a komunikační povahu slovní zásoby na počátečních úrovních.

Cílem slovníčku není zahrnout veškerou možnou slovní zásobu v každé kategorii. Například u čísel nejsou uvedeny všechny číslice, ale reprezentativní výběr těch, které se objevují v textech nebo jsou z komunikačního hlediska důležité pro začátečníky.

Počty slov v jednotlivých kategoriích nejsou záměrně vyvážené. Rozdělení odráží četnost používání jednotlivých typů slovní zásoby i jejich zastoupení v textech vytvořených partnerskými zeměmi.

Při výběru slov se zohledňují také charakteristiky IS. Mezinárodní znakový systém není plně standardizovaným jazykem, ale systémem mezinárodní komunikace. Proto byla vybrána slova, pro něž existují jasné a široce srozumitelné znaky. To usnadňuje učení i používání.

Výsledkem je vyvážený a funkční slovníček přizpůsobený potřebám neslyšících žáků. Podporuje propojení psané angličtiny a IS a rozvíjí přístupné, vizuální a kontextové učení.

Využití slovníčku ve třídě

Slovníček je všestranný vzdělávací zdroj, který lze využít v různých fázích výuky a učení, zejména v prostředí, kde se pracuje s angličtinou a IS.

Lze jej využít ještě před uvedením textu nebo aktivity jako nástroj k aktivaci dosavadních znalostí. Učitel může představit klíčovou slovní zásobu k určitému tématu, například rodině, jídlu nebo emocím, a podpořit tak pozdější porozumění. Před prací s projektovým textem může například uvést slova matka, otec, šťastný nebo dům spolu s odpovídajícími znaky v IS. Žáci si tak vytvoří představu o obecném významu textu a seznámí se se slovní zásobou.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Během čtení slovníček slouží jako podpůrný a referenční nástroj, zejména pro porozumění. Žáci v něm mohou samostatně vyhledávat neznámá slova a ověřovat jejich význam prostřednictvím odpovídajících znaků v IS. To podporuje porozumění i samostatné učení.

Slovníček podporuje také různé typy aktivit, například:

- Přiřazovací cvičení: spojování anglických slov s odpovídajícími znaky v IS.
- Aktivity vizuálního rozpoznávání: určování znaků podle obrázků nebo dostupných videí.
- Řízené opakování: napodobování znaků za účelem upevnění slovní zásoby.
- Komunikační aktivity: simulace každodenních situací (představování, rozhovor o rodině, popis předmětů apod.).
- Spolupracující aktivity: práce ve dvojicích nebo skupinách a procvičování slovní zásoby v kontextu.

Po těchto aktivitách lze slovníček použít k opakování a upevnění učiva, zopakování probrané slovní zásoby a podpoře dlouhodobého zapamatování. Může sloužit také k opakování nebo jako základ rozšiřujících aktivit.

Digitální formát umožňuje průběžné používání a tematické třídění. Žáci tak mohou přistupovat ke slovní zásobě strukturovaně, vlastním tempem, ve škole i mimo ni.

Pokyny pro učitele

Slovníček je navržen jako flexibilní výukový zdroj, který lze přizpůsobit různým vzdělávacím kontextům, úrovním kompetencí a profilům žáků. Jeho využití vyžaduje metodický přístup zaměřený na komunikaci, přístupnost a vizuální učení, což je zvlášť důležité ve třídách s neslyšícími žáky.

Doporučuje se komunikativní přístup, při němž se slovní zásoba neučí izolovaně, ale ve smysluplných souvislostech. Cílem je, aby žáci dokázali slovní zásobě porozumět a používat ji v reálných situacích, v psané angličtině i v IS.

Učitelé by měli usnadňovat učení, pomáhat žákům chápat vztah mezi psanými slovy a znaky a podporovat interakci ve třídě. IS je třeba chápat jako nástroj mezinárodní komunikace, nikoli jako standardizovaný jazyk; jde o flexibilní systém s různými variantami.

Pro podporu neslyšících žáků je zásadní upevňovat učení vizuálními strategiemi, například videi v IS, která napomáhají porozumění a osvojování slovní zásoby.

Doporučuje se postupný rozvoj učení dvěma vzájemně se doplňujícími směry. Učitel může nejprve využít dosavadní znalost angličtiny a představit odpovídající znaky v IS. Zároveň může motivaci žáků učit se IS využít k upevnění a rozšíření jejich anglické slovní zásoby. Tento obousměrný přístup podporuje smysluplnější učení.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Slovníček lze kombinovat s různými výukovými zdroji, například digitálními prezentacemi, interaktivními činnostmi, videi ve znakovém jazyce nebo vedenými úkoly. Podporuje také základní komunikační kompetence: představit se, popsat osoby či předměty, vyjádřit potřeby, klást jednoduché otázky a rozumět jednoduchým pokynům.

Učitelům se dále doporučuje:

- Vybírat slovní zásobu podle cílů jednotlivých výukových celků.
- Procvičovat její používání v různých kontextech, aby se lépe upevnila.
- Podporovat aktivní účast prostřednictvím praktických a vizuálních činností.
- Přizpůsobovat tempo výuky potřebám skupiny.

Slovníček by neměl být vnímán pouze jako seznam slov. Jde o komplexní pedagogický nástroj podporující učení angličtiny a IS. Prosazuje inkluzivní, vizuální a komunikačně orientovaný přístup v souladu s cíli úrovně A1 podle SERR.

Osvědčené postupy: Co dělat a čemu se vyhnout

Část „Co dělat a čemu se vyhnout“, nabízí praktické pokyny učitelům, tlumočníkům znakového jazyka a dalším vzdělávacím pracovníkům, jak efektivně a s respektem používat videa Sign Tales. Zdůrazňuje osvědčené postupy podporující přístupné učení, smysluplnou práci s materiály a respekt ke kultuře neslyšících, identitě neslyšících a znakovým jazykům.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

1. Obecné pedagogické zásady

CO DĚLAT

Komunikace a přístupnost

✓ Při komunikaci udržujte oční kontakt.

✓ Dbejte na to, aby byl dobře vidět váš obličej, ruce i mimika.

✓ Dejte žákům čas na zpracování vizuálních informací.

✓ Kombinujte IS a psanou angličtinu.

✓ Propojujte znaky, psaná slova, obrázky a významy slov.

✓ Umožněte studentům používat jimi preferovaný komunikační jazyk.

Udělejte učení vizuálním

✓ Používejte videa, obrázky a vizuální pomůcky.

✓ Zdůrazňujte výrazy obličeje, řeč těla a vizuální vyprávění.

✓ Prezentujte slovní zásobu pomocí znaků, textu a obrázků.

Podpořte aktivní učení

✓ Před aktivitou zopakujte předchozí znalosti.

✓ Využívejte diskuzi, hraní rolí a vyprávění příběhů.

✓ Povzbuzujte studenty k převyprávění příběhů a vysvětlování myšlenek.

Opakování, spolupráce a rozmanitost

✓ V případě potřeby si přehrajte video po částech a opakujte slovní zásobu v různých kontextech.

✓ Využívejte práci ve dvojicích/skupinách, vzájemnou podporu a kooperativní učení.

✓ Rozpoznávejte znakové jazyky jako kompletní jazyky a oceňujte různé styly znakování.

✓ Postupně používejte úroveň 1, úroveň 2 a úroveň 3 a přizpůsobujte úkoly potřebám studentů.

✓ Podporujte jazykovou sebedůvěru a pozitivní komunikační zkušenosti.

CO NEDĚLAT

✗ Nemluvte, když jste otočeni zády k žákům.

✗ Při znakování si nezakrývejte obličej nebo ruce.

✗ Nenuťte studenty, aby odpovídali pouze psanými slovy.

✗ Neopravujte znaky studenta.

✗ Nepředpokládejte, že všichni studenti znají stejné znaky.

✗ Nepovažujte znakovou řeč pouze za překladatelský nástroj.

✗ Neignorujte kulturní a jazykovou rozmanitost.

✗ Nepřetěžujte žáky textem.

✗ Nesoustřeďte se výhradně na memorování.

✗ Nepředpokládejte, že všichni studenti mají stejný jazykový základ.

✗ Neupřednostňujte rychlost před porozuměním

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Dobrý učitel neslyšících žáků nezjednodušuje samotné poznatky, nýbrž usnadňuje přístup ke komunikaci: přizpůsobuje způsob komunikace, organizuje výuku vizuálně, využívá znakový jazyk, obrázky, příběhy a mimiku, poskytuje čas na zpracování informací a prostřednictvím dialogu ověřuje porozumění.

2. Využití pohádkových videí

Tato část nabízí praktické tipy, jak ve vzdělávání využívat pohádková videa Sign Tales k podpoře jazykového rozvoje, gramotnosti, kulturního povědomí a poznávání kultury neslyšících.

Vzdělávací cíle:

plynulost ve znakovém jazyce, gramotnost v angličtině, porozumění čtenému textu, schopnost vyprávět a kulturní povědomí.

Před sledováním

CO DĚLAT

✓ Představte název, postavy a prostředí.

✓ Předem seznamte žáky s klíčovou slovní zásobou pomocí slovníčku.

✓ Proberte téma příběhu a podněcujte žáky k předvídání děje.

CO NEDĚLAT

✗ Nezačínejte pokročilými materiály.

✗ Neprozrazujte celý příběh ještě před zhlédnutím.

Během sledování

CO DĚLAT

✓ Dělejte přestávky na diskuzi a ověření porozumění.

✓ Zdůrazňujte důležitou slovní zásobu a klíčové momenty příběhu.

✓ Upozorňujte na emoce a vizuální stránku vyprávění.

CO NEĎELAT

✗ Nepřehrávejte celý příběh najednou

✗ Nepřehrajte si celé video bez interakce.

✗ Nepřerušujte tak často, že příběh ztrácí soudržnost.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Po sledování

CO DĚLAT

✓ Požádejte studenty, aby příběh převyprávěli.

✓ Diskutujte o postavách, událostech a hlavních myšlenkách.

✓ Podporujte kreativní aktivity, jako je hraní rolí, kreslení nebo vymýšlení alternativních konců.

CO NEĎELAT

✗ Neomezujte aktivity na jednoduché otázky vyžadující pouze vybavení si informací.

✗ Nezaměřujte se pouze na izolované položky slovní zásoby.

3. Využití slovníčku a videí se slovní zásobou

Slovníček Sign Tales obsahuje 283 slov vybraných z projektových příběhů a uspořádaných do tematických kategorií. Slovní zásoba vychází především z výukových cílů úrovně A1 podle SERR a podporuje psanou angličtinu i IS.

Slovníček podporuje rozvoj slovní zásoby, osvojování znaků, přípravu na čtení, učení pojmů a samostatné učení.

CO DĚLAT

✓ Učte slovní zásobu v kontextu

✓ Propojujte slovní zásobu s příběhy a situacemi z reálného života.

✓ Používejte tematické skupiny slovní zásoby.

✓ Propojujte nová slova s předchozími znalostmi.

✓ Používejte více názoru.

✓ Uveďte znak v IS.

✓ Uveďte psané anglické slovo.

✓ Pokud je to možné, použijte obrázek.

✓ Uveďte příklad věty nebo kontextu.

✓ Povzbuzujte aktivní a samostatné používání slovní zásoby.

✓ Požádejte studenty, aby slovní zásobu používali pomocí znaků nebo slov ve větách.

✓ Používejte slovní zásobu při vyprávění příběhů a v diskusích.

✓ Povzbuzujte studenty, aby samostatně pracovali se slovníčkem.

✓ Pravidelně se vracejte ke kategoriím slovníčku.

✓ Vizuálně ověřujte porozumění pomocí znaků a vizuálních vysvětlení.

CO NEĎELAT

✗ Neučte seznamy izolovaných slov.

✗ Neočekávejte, že postačí jedno setkání s novým pojmem.

✗ Nezaměřujte se pouze na memorování.

✗ Neignorujte variabilitu v rámci instruktážní sekvence (IS).

✗ Nepředpokládejte, že znalost slova znamená pochopení pojmu.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

4. Poznatky z ověřování

Zkušenosti z výuky ukázaly následující účinné postupy a problémy, kterým je třeba se vyhnout.

CO DĚLAT

✓ Ukázka slovní zásoby před výukou zlepšila porozumění.

✓ Krátké sledovací úseky podpořily lepší zapojení.

✓ Opakované sledování zvýšilo zapamatování slovní zásoby.

✓ Spolupráce vrstevníků zlepšila motivaci a sebevědomí.

✓ Kombinace znaků, psané angličtiny a obrázků posílila porozumění.

CO NEĎELAT

✗ **Nezavádět příliš velké množství slovní zásoby najednou.**

✗ **Nadměrně nevysvětlovat ze strany učitele.**

✗ **Nezaměřit se pouze na memorování.**

KLÍČOVÉ DOPORUČENÍ

- **IS**
- **Vizuální vyprávění příběhů**
- **Kreativní vyjádření**
- **Psaná angličtina**
- **Systematické používání slovníčku**
- **Opakované procvičování slovní zásoby**
- **Kolaborativní učení**
- **Kulturní poznávání**

Když žáci příběhy sledují, diskutují o nich, znakují, čtou je a převyprávějí, rozvíjejí jazykové i komunikační dovednosti v inkluzivním a podnětném prostředí

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Příručka pro používání materiálů WP2 a WP3
Materiálv a školení

V rámci projektu Sign Tales vznikla rozsáhlá sada vzdělávacích zdrojů, včetně databanky textů a doprovodných výukových materiálů. Zahrnuje ilustrované videozáznamy v národních znakových jazycích a v IS i texty ve formátu PDF.

Všechny materiály jsou dostupné na webu projektu (www.signtales.eu) a na kanálu YouTube @SignTalesforEducation (https://www.youtube.com/@SignTalesforEducation/playlists).(www.signtales.eu)

Databanka textů Sign Tales zahrnuje literární materiály ze šesti partnerských zemí: Polska, České republiky, Litvy, Slovinska, Španělska a Itálie. Hlavní stránka webu nabízí obsah v angličtině a IS. Materiály jsou navíc uspořádány podle země a jazyka, takže si uživatelé mohou vybrat konkrétní zemi a získat texty v národním mluveném i znakovém jazyce. Web je navržen uživatelsky přívětivě a jazyk každého textu je zřetelně označen.

Na kanálu YouTube @SignTalesforEducation má každá partnerská země vlastní seznam videí se záznamy textů v národních znakových jazycích.

Každá země vybrala tři texty ze svého národního literárního dědictví a upravila je do kratších úryvků. Ty byly dále přizpůsobeny třem úrovním jazykové zdatnosti:

- Úroveň 1 – A1
- Úroveň 2 – A2
- Úroveň 3 – A2+ / B1

Každá země vytvořila celkem devět textů a odpovídajících videozáznamů ve třech úrovních v národním znakovém jazyce. Ve všech videích je znakové vyprávění doplněno titulky v národním mluveném jazyce a vizuálními materiály včetně ilustrací.

Každá partnerská země navíc vybrala tři texty z jiných partnerských zemí a zpracovala je ve svém národním znakovém jazyce. Texty se liší jazykovou úrovní i složitostí. Sbírka každé země tak obsahuje celkem 12 videozáznamů.

Samostatná sbírka obsahuje texty všech partnerských zemí v angličtině a IS. Celkem zahrnuje 54 videozáznamů.

Web projektu obsahuje také sekci se slovní zásobou o 283 položkách. Slovíčka jsou uvedena v angličtině a IS a také v národním jazyce každé partnerské země v kombinaci s IS (například litevština – IS). Tato struktura podporuje učení angličtiny i rozvoj kompetencí v národních znakových jazycích a IS.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Kanál YouTube @SignTalesforEducation nabízí také samostatný seznam videí se slovní zásobou, v němž jsou znaky představeny ve videoformátu. Jednotlivé položky jsou propojeny se zvýrazněnými slovy v anglických textech, což umožňuje integrované a systematické učení angličtiny a IS.

Materiály vytvořené v projektu Sign Tales jsou velmi flexibilní a lze je přizpůsobit různým úrovním žáků a vzdělávacím prostředím. Lze je využít při jazykovém vzdělávání, včetně výuky národního jazyka, cizího jazyka (angličtiny) a znakového jazyka. Důležitý je také rozvoj kompetencí v IS, aby jej uživatelé znakových jazyků mohli používat v reálných komunikačních situacích, například při projektových a dalších mezinárodních aktivitách s vrstevníky z jiných zemí.

Všechny materiály jsou dostupné online a lze je stáhnout ve formátu PDF. Učitelé a vzdělavatelé je tak mohou přizpůsobit různým formám výuky – práci s celou třídou, skupinové práci i individuálnímu učení. Texty lze také vytisknout a využít k dalšímu procvičování čtení, rozvoji slovní zásoby, jazykovému uvědomování a gramatickým úkolům.

Texty se věnují široké škále hodnotových témat, například národním tradicím, protikladu pozitivních a negativních lidských vlastností, ekologickému povědomí v současném světě, odvaze a sebeúctě, citlivosti a pozornosti vůči okolí, rozmanitosti a inkluzi. Materiály se proto hodí také do etické výchovy a dalších vzdělávacích situací, například třídnických hodin nebo individuálních konzultací. Texty jsou vizuálně poutavé, stručné a přístupné, což podporuje aktivní zapojení žáků a smysluplnou analýzu.

Úvod k praktické části: Metodika práce s multimediálními materiály

Praktická část příručky se zaměřuje na efektivní využívání speciálně adaptovaných videí při výuce národního jazyka nebo angličtiny u neslyšících a nedoslýchavých žáků. Hlavními zdroji jsou pohádková videa ve znakovém jazyce s titulky v národním jazyce nebo angličtině a doprovodnými ilustracemi. Tato kombinace pomáhá učitelům vytvářet prostředí, v němž je cizí jazyk pro žáky srozumitelný a přístupný.

Texty a videa ve znakovém jazyce byly předloženy mnoha žákům a učitelům k ověření a vyzkoušení. Všechny instituce pracovaly s texty v národním jazyce i v angličtině a testovaly také znakovaná videa. Mnohé školy navíc pořádaly speciální workshopy zaměřené na další práci s texty a videi. Některé instituce využily i návštěvy zahraničních studentů v rámci programu Erasmus+ a představily jim projekt Sign Tales prostřednictvím praktických aktivit s texty a videi.

Propojení smyslů jako cesta k porozumění

Pro úspěšnou výuku je zásadní poskytovat žákům co největší vizuální podporu.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

V tomto přístupu dostávají žáci současně tři formy informací:

- **Znakový jazyk: přirozený komunikační kanál žáků. Zajišťuje, že od začátku rozumějí obsahu pohádky a neztrácejí se v ději. To je důležité pro jejich vnitřní pohodu a motivaci.**

- **Titulky v národním jazyce nebo angličtině: představují psanou podobu jazyka. Pomáhají žákům postupně si zvykat na psaný jazyk a učit se slova i věty přímo v kontextu příběhu. Některé výrazy jsou navíc zvýrazněny tučně a obsahují přímý odkaz na vysvětlení.**

- **Ilustrace příběhu: poskytují okamžité vizuální vodítko. Pomáhají žákům propojit anglický text s konkrétní situací nebo předmětem, aniž by nejprve museli hledat význam v národním jazyce.**

Překonávání překážek a radost z učení

Výuka cizího jazyka může u neslyšících a nedoslýchavých žáků vyvolávat obavy nebo dojem, že angličtina je příliš obtížná. Práce s pohádkami pomáhá tyto bariéry přirozeně překonávat:

- ✓ **Překonání strachu: protože žáci rozumějí ději díky znakovému jazyku a obrázkům, mizí stres z neznámého. Cizí jazyk už není nepřekonatelnou překážkou, ale další vrstvou příběhu, kterou mohou postupně objevovat.**

- ✓ **Pocit úspěchu: když žák díky titulkům rozpozná známé slovo nebo porozumí jednoduché větě, posiluje to jeho sebevědomí. Tento pocit úspěchu je největší motivací k dalšímu učení.**

- ✓ **Hravost a motivace: pohádka nabízí bezpečné a známé prostředí. Učení proto nepůsobí jako suché drilování, ale jako zábavná činnost podporující zvědavost.**

Cíle didaktických aktivit

Následující kapitoly popisují konkrétní metodické přístupy vytvořené s ohledem na specifické potřeby žáků se sluchovým postižením. Cílem není pouze pasivně sledovat příběh, ale aktivně pracovat s jazykem. Aktivity mají:

- ❖ Rozvíjet čtenářskou gramotnost a schopnost pracovat s cizojazyčnými texty.
- ❖ Podporovat rozvoj slovní zásoby prostřednictvím vizuálních asociací.
- ❖ Motivovat žáky ke komunikaci v mateřském jazyce nebo angličtině s využitím jejich hlavního komunikačního systému.

Při popisu jednotlivých aktivit se klade důraz na rozmanitost – od úvodních motivačních cvičení přes práci s klíčovými slovy až po závěrečnou reflexi a upevnění učiva. Vše probíhá s maximálním respektem k individuálním potřebám žáků se sluchovým postižením.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Texty projektu Sign Tales nabízejí široké možnosti využití a jejich začlenění do výuky lze pružně přizpůsobit různým vzdělávacím situacím a jazykové úrovni žáků. Důležitou součástí práce s materiály je podpora vizuálního učení a využívání vizuálních strategií, které jsou zásadní zejména pro neslyšící žáky, ale mohou být přínosné i pro ostatní.

S texty lze pracovat různými způsoby. Mohou být hlavním obsahem výuky, kdy se pohádky a příběhy představují v kontextu národní literatury, jejích autorů a historického i kulturního pozadí. Texty a znakovaná videa lze zároveň využít jako doplňkový materiál v hodinách angličtiny, například k rozvoji a procvičování slovní zásoby. Tato kapitola nabízí konkrétní příklady aktivit, které rozšiřují běžné metody, jako jsou rozhovory, popisy, práce ve dvojicích a skupinová spolupráce, a inspiruje k netradičním postupům a mezipředmětovým vazbám.

Níže uvedené doplňkové aktivity lze připravit ke konkrétním textům a vytvořit tak zajímavé, tvořivé a podnětné prostředí pro žáky. Některé metody jsou obecně popsány v kapitole o rozvoji slovní zásoby; tato část však nabízí konkrétní návrhy aktivit a doporučení pro tvorbu pracovních listů, vizuálních materiálů a dalších pomůcek.

Tyto aktivity jsou uvedeny na příkladu tří vybraných textů, ale podle konkrétního obsahu je lze přizpůsobit libovolnému textu.

1. Barevné označování slovní zásoby

Kromě slov zvýrazněných v textu, která odpovídají seznamu slovní zásoby a odkazují na videa ve znakovém jazyce, se lze zaměřit také na tematickou slovní zásobu v textu.

Lze využívat různé úrovně textů (1, 2 a 3). Každá úroveň zahrnuje jiná témata slovní zásoby, například úroveň 1 – rodina, čísla, barvy a zvířata. Klíčová slova lze v textu barevně zvýraznit a pracovat s tematickou slovní zásobou v kontextu celé pohádky.

2. Vizualizace slovní zásoby

Připravte obrázky podle konkrétní části textu, například čísel nebo jídla, a přizpůsobte je příběhu. Při čtení žáci nahrazují slova obrázky a naopak. Text lze také připravit jako čtenářskou aktivitu založenou na obrázcích. Obrázky využijte k doplňujícím otázkám, například: Kolik oříšků dala kočička do dortu? Které suroviny do dortu patří? Které tam nepatří?

3. Rozvoj jemné motoriky – zejména u mladších dětí

Sestavujte z dřevěných kostek tvary a struktury související s textem, tvořte z různých materiálů nebo manipulujte s obrázky a skutečnými předměty.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

4. Výuka slovní zásoby – speciální pracovní listy

Hláskování slov z písmen a přiřazování obrázků (zde je příklad slovní zásoby – měsíce v roce)

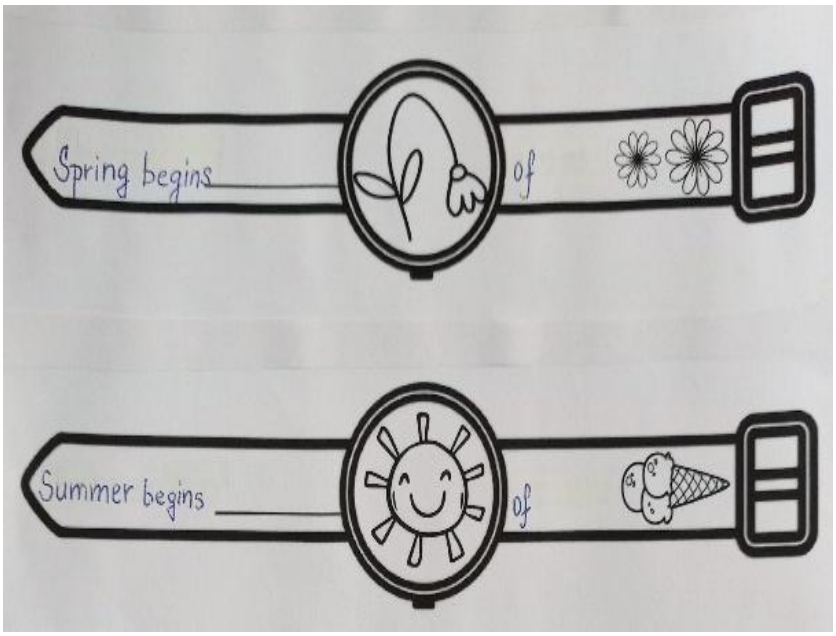
Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

5. Tvořivá práce se slovní zásobou (příklad: měsíce v roce, roční období, počasí)

6. Výtvarné aktivity – mezipředmětové vztahy; lze využít ve výtvarné výchově

- Tvorba omalovánek k textu, zejména pro mladší děti.
- Frotáž (ilustrace k pohádce „O pejskovi a kočičce, jak si dělali dort“): Jaké suroviny dali pes a kočka do dortu? Obsah obrázku lze upravit podle konkrétního textu.
- Návrh plakátu na základě zadaného textu

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

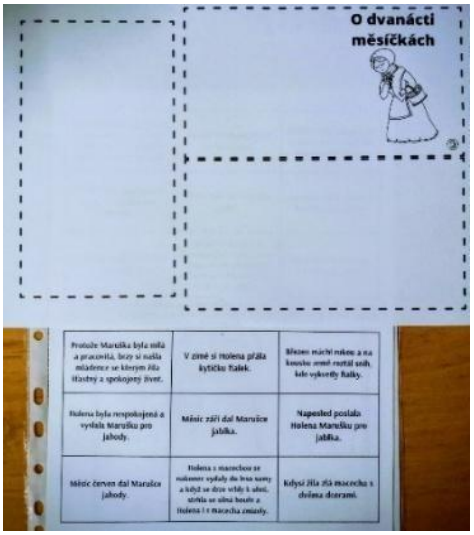

7. Práce s textem a otázky k textu

Text rozdělte na několik částí a rozstříhejte. Žáci se pokusí seřadit je ve správném pořadí. U mladších žáků lze ke každé části vytvořit ilustraci.

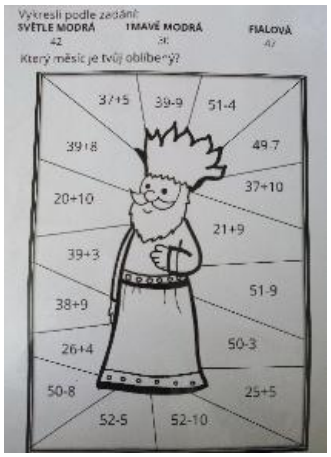
Vytvořte pracovní list s otázkami ke konkrétnímu textu. Tato metoda ověřuje porozumění textu a získává zpětnou vazbu, zejména u starších žáků.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

8. Počítání s obrázky – využití obrázků souvisejících s pohádkami

Mezipředmětové vztahy a propojení s matematikou.

9. Práce na počítači

- Kahoot
- Tvorba plakátu (Canva, PosterMyWall)
- Práce s digitální pomůckou Blue-Bot;
- Kreslení na počítači

10. Další praktické aktivity (inspirované pohádkou „Jak si pejsek a kočička dělali dort“)

Aktivity lze přizpůsobit konkrétnímu obsahu různých textů.

- Vaření ve školní kuchyni
- Vyhledání receptu, sestavení nákupního seznamu a nákup surovin
- Samostatné napsání receptu – slohové cvičení

Výše uvedené aktivity jsou jen několika příklady toho, jak lze texty a videa ve třídě využívat tvořivě a účinně. Jde o návrhy, které si učitelé mohou přizpůsobit konkrétním potřebám žáků a výukovým cílům.

Důležité je vytvářet zajímavé, podnětné a motivující prostředí. Když žáci aktivně pracují s textem nebo videem prostřednictvím her, diskusí, skupinových úkolů či tvořivých činností, jejich zájem a zapojení rostou.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Významnou roli při práci s autentickými i adaptovanými materiály hrají také podpůrné aktivity zaměřené na slovní zásobu. Obrázky, ilustrace, myšlenkové mapy, grafické organizéry, kartičky a další vizualizační pomůcky pomáhají žákům lépe porozumět novým slovům a zapamatovat si je.

Pravidelné začleňování vizuálních prvků a doplňkových aktivit navíc přispívá k lepšímu porozumění textu či videu. Žáci se mohou více soustředit na význam sdělení, protože nejsou rozptylováni neznámou slovní zásobou.

Zábavné a poutavé aktivity nejen usnadňují osvojování slovní zásoby, ale také podporují celkový rozvoj jazykových kompetencí a motivují žáky k samostatnému učení. Tvořivé prvky výuky mohou významně přispět k pozitivnímu vztahu k učení.

Cílem není pouze zlepšit jazykové dovednosti dětí v mateřském jazyce a angličtině, ale především vytvořit pozitivní vztah ke čtení a literatuře. Materiály zároveň poskytují důležitou podporu dětem, které potřebují přístupnější způsoby učení.

Závěr

Příručka pro učitele Sign Tales shrnuje poznatky, zkušenosti, praktické postupy a poučení získaná při vývoji a ověřování materiálů Sign Tales. Má sloužit jako flexibilní zdroj podpory a inspirace pro učitele a další pedagogické pracovníky.

Projekt ukázal, že materiály jsou nejúčinnější, když jsou součástí výuky od samého začátku. Psané texty, znakový jazyk, ilustrace, titulky, podpora slovní zásoby a praktické aktivity fungují nejlépe jako vzájemně se doplňující prvky.

Adaptace zároveň neznamená snižování vzdělávacích očekávání. Znamená vytváření různých cest k poznání. Upravené texty, znakové jazyky, vizuální vyprávění, podpora slovní zásoby a tvořivé aktivity umožňují žákům zapojit se do učení způsobem, který odpovídá jejich potřebám.

Příklady v této příručce nejsou pevně danými přípravami na hodinu. Učitelé si je mohou vybírat, kombinovat a přizpůsobovat žákům, cílům, dostupným zdrojům i vzdělávacímu prostředí. Příběhy mohou být východiskem pro jazykové učení, rozvoj gramotnosti, tvořivé činnosti i mezipředmětové vztahy.

Především nám Sign Tales připomíná, že příběhy patří všem. Propojováním psaných a znakových jazyků, obrázků, příběhů, kultur a různých způsobů učení projekt pomáhá odstraňovat bariéry a vytváří nové příležitosti k zapojení a porozumění.

Zveme proto pedagogy, aby tuto příručku využili jako výchozí bod pro experimentování, přizpůsobování, tvorbu, sdílení a další rozvoj inkluzivních vzdělávacích postupů. Síla přístupu Sign Tales spočívá v jeho flexibilitě a potenciálu budovat přístupnější vzdělávání pro všechny.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.

Užitečné odkazy a zdroje

Webové stránky projektu Sign Tales

www.signtales.eu

YouTube kanál Sign Tales for Education

https://www.youtube.com/@SignTalesforEducation/playlists

WP2 a WP3

https://signtales.eu/tales/

Zdroje WP2 a WP3 zahrnují texty, adaptované materiály, videa ve znakovém jazyce a doprovodný vzdělávací obsah vytvořený v rámci projektu Sign Tales.

Kontaktní údaje

Web: www.signtales.euwww.signtales.eu

E-mail: signtales@gmail.comsigntales@gmail.com

YouTube: @SignTalesforEducation

Další informace o projektu, jeho vzdělávacích zdrojích a jejich využití najdete na webu Sign Tales nebo je získáte kontaktováním projektového týmu e-mailem.

Progetto n° 2024-1-IT02-KA220-SCH-000253234. Finanziato dall'Unione Europea. Le opinioni e le opinioni espresse sono però solo dell'autore o degli autori e non riflettono necessariamente quelle dell'Unione Europea o dell'Agenzia Esecutiva Europea per l'Istruzione e la Cultura (EACEA). Né l'Unione Europea né l'EACEA possono essere ritenute responsabili di esse.